

Марина ВЛАСОВА, консультант із питань бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАСТОСУВАННЯ РРО В 2022 РОЦІ

Усі суб'єкти господарювання (далі – СГ), їхні господарські одиниці та представники (уповноважені особи), що здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або безготівковій формі, зобов'язані застосовувати РРО або програмні РРО (далі – ПРРО). Порядок їх застосування в поточному році розглянемо в консультації.

Хто повинен застосовувати РРО/ПРРО

Щоб зрозуміти, коли саме СГ зобов'язаний застосовувати РРО/ПРРО, слід визначити (ст. 2, 3, 9 Закону № 265):

- сферу діяльності та статус СГ;
- відповідність операції поняттю «Розрахункова операція».

Інформацію про умови застосування РРО/ПРРО подамо в табл. 1.

Таблиця 1. **Умови застосування РРО/ПРРО**

№ п/п	Умова	Пояснення
1	2	3
1	Сфера діяльності	Дія Закону № 265 поширюється на сферу торгівлі, громадського харчування і послуг (ст. 3). Що стосується виробництва продукції, то в цій сфері однозначного звільнення від застосування РРО немає. Таким суб'єктам надано пільги п. 1 ст. 9 Закону № 265, але в разі порушення умов пільгування їм усе одно доведеться застосовувати РРО/ПРРО або розрахункові книжки (далі – РК)
2	Статус СГ	Статус СГ мають юрособи, державні, комунальні та інші підприємства, а також фізособи-підприємці (ст. 55 ГК). Підприємці-єдинники в питаннях застосування РРО керуються спеціальним п. 296.10 ПК (п. 6 ст. 9 Закону № 265). Згідно із цією нормою від застосування РРО/ПРРО та РК звільнено тільки підприємців – єдинників першої групи. Підприємці – єдинники другої – четвертої груп застосовують РРО/ПРРО та РК на загальних підставах. Фізособи, які провадять незалежну професійну діяльність (адвокати, нотаріуси, аудиторі тощо), не зобов'язані застосовувати РРО. Як роз'яснюють податківці, у ст. 178 ПК для цих осіб такий обов'язок не встановлено (ЗІР, категорія 109.03)
3	Проведення розрахункової операції	Розрахунковою операцією є (ст. 2 Закону № 265): – приймання від покупців готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), а також повернення коштів за повернений покупцем товар (не надану йому послугу); – у разі застосування банківської платіжної картки – оформлення відповідного розрахункового документа про оплату в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або розрахункових документів про перерахування грошей у банк покупця в разі повернення товару (відмови від послуги)

До уваги! У випадках, зазначених у ст. 9 Закону № 265, СГ звільняються від застосування РРО/ПРРО та РК.

Особливості застосування РК

В окремих випадках (див. таблиці 2 та 3) замість РРО/ПРРО СГ можуть застосовувати РК і Книгу обліку розрахункових операцій (далі – КОРО) (ст. 10 Закону № 265).

Таблиця 2. Застосування РК замість РРО/ПРРО

№ п/п	Випадки застосування	Пояснення
1	2	3
1	РРО/ПРРО вийшов з ладу або відключили електроенергію (ст. 5 Закону № 265)	Якщо розрахунки проводяться через РРО, то на час його виходу з ладу (відсутності електроенергії) застосовують РК, якщо через ПРРО розрахункові операції не проводяться (ст. 5 Закону № 265). Розрахунки із застосуванням РК проводять у період виходу з ладу РРО та його ремонту або в разі тимчасового (не більше ніж на 7 робочих днів) відключення електроенергії
2	Умови торгівлі дозволяють застосувати РК та КОРО (ст. 10 Закону № 265)*	СГ, що здійснюють розрахунки з покупцями на підставі ст. 10 Закону № 265, можуть оформляти РК і вести КОРО відповідно до Переліку № 1336. Річний обсяг** розрахункових операцій з продажу товарів (надання послуг), що реєструються за допомогою РК, суворо лімітований. Цей обсяг не повинен перевищувати граничну суму, установлену п. 2 Постанови № 1336 для кожного окремого випадку. У разі перевищення граничного обсягу протягом будь-яких 12 місяців поспіль СГ повинні перейти на розрахунки із застосуванням РРО протягом місяця з дати такого перевищення

* Заборонено застосовувати РК та КОРО замість РРО/ПРРО роздрібним торговцям підкацизними товарами, наприклад алкогольними напоями, тютюновими виробами, пальним (пп. 14.1.145, ст. 215 ПК) (п. 21 Постанови № 1336).

** Для визначення річного обсягу розрахункових операцій слід брати 12 місяців, протягом яких виконувалися операції, зазначені в Переліку № 1336 (ЗІР, категорія 109.04).

Таблиця 3. Умови та форми діяльності підприємств для застосування РК замість РРО/ПРРО

(грн)

№ п/п	Умови та форми діяльності	Граничний річний обсяг розрахункових операцій	Норма Переліку № 1336
1	2	3	4
Торгівля і громадське харчування			
1	Роздрібна торгівля на території села товарами (крім підкацизних) фізособами-підприємцями – платниками єдиного податку. Увага! Ця норма не застосовується за наявності хоча б однієї з таких умов: – роздрібна торгівля здійснюється в торговельному об'єкті, де також торгують підкацизними товарами; – підприємці також здійснюють дистанційну торгівлю, у т. ч. через Інтернет; – сільськими радами і радами об'єднаних територіальних громад, створених згідно із законом, прийнято рішення про обов'язкове застосування на території села РРО/ПРРО для форм та умов діяльності, визначених у цьому пункті Переліку № 1336	1 085 500*	П. 1
2	Роздрібна торгівля через засоби пересувної торговельної мережі (автокранци, авторозвозки, автоцистерни, цистерни, бочки, лотки, столики, розноски тощо), розташовані за межами стаціонарних приміщень	500 000**	П. 2
3	Роздрібна торгівля на ринках та ярмарках, за винятком розташованих на їх території магазинів, кіосків, палаток, павільйонів, приміщень контейнерного типу		П. 3
4	Роздрібна торгівля і громадське харчування на території села, що здійснюються підприємствами споживкооперації та сільгосптоваровиробниками, які використовують продукцію власного виробництва	250 000***	П. 4

* Граничний обсяг доходу на один структурний (відокремлений) підрозділ (пункт продажу) товарів. Становить 167 розмірів мінімальної зарплати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року. 2022 року – 1 085 500 грн (6 500 грн x 167);

** Граничний обсяг для одного СГ.

*** Граничний обсяг на один структурний (відокремлений) підрозділ (пункт продажу товарів/надання послуг).

1	2	3	4
5	Продаж страв і безалкогольних напоїв у буфетах закладів вищої освіти, а також у їдальнях і буфетах підприємств УТОС та УТОГ	500 000*	П. 5
6	Роздрібна торгівля і громадське харчування на території закритих військових гарнізонів і містечок, а також військових частин, розташованих на території сіл		П. 6
7	Торгівля в роздріб медичними і фармацевтичними товарами на території сіл	250 000*	П. 7
8	Продаж товарів, зазначених у Переліку № 590, і надання послуг поштовими відділеннями та пунктами зв'язку в селах	–	П. 8
9	Продаж газет, журналів, конвертів, листівок, знаків оплати поштових послуг, іншої друкованої продукції на підприємствах поштового зв'язку, якщо питома вага такої продукції становить понад 50 % загального товарообігу, без продажу підакцизних товарів	–	П. 9
10	Продаж талонів, квитанцій, квитків з нанесеними друкарським способом серією, номером, номінальною вартістю в кіосках і салонах транспортних засобів для проїзду в електротранспорті, на морських і річкових судах	–	П. 10
11	Продаж предметів релігійно-обрядової атрибутики релігійними організаціями	500 000*	П. 14
12	Продаж товарів з розносок і ручних візків на залізничному, морському, річковому і повітряному транспорті згідно з Переліком № 105	–	П. 15
13	Роздрібна торгівля насінням у кіосках на території сіл і селищ міського типу	500 000*	П. 17
14	Приймання від населення вторсировини і металолому	–	П. 19
15	Провадження СГ діяльності у сфері торгівлі та громадського харчування на території сіл і селищ міського типу, яким згідно із Законом № 56 наданий статус гірських	500 000*	П. 22
16	Продаж булочних, кондитерських і порційних кулінарних виробів, морозива, безалкогольних напоїв, сувенірів, іграшок і надувних кульок з розносок і ручних візків у театральних-видовищних і спортивних закладах	–	П. 26
17	Приймання від населення і реалізація через бджільницькі торговельно-заготівельні пункти продуктів бджільництва, обладнання та інвентаря для пасічників	500 000*	П. 27
Надання послуг			
1	Надання побутових послуг на території закритих військових гарнізонів і містечок, а також військових частин, розташованих на території сіл	500 000*	П. 6
2	Надання медичних і ветеринарних послуг на території сіл	250 000**	п. 7
3	Надання побутових послуг у селах	–	П. 11
4	Надання побутових послуг з ремонту та встановлення побутових машин і приладів, радіоелектронної апаратури, телеантен, ремонту і складання меблів, прибирання квартир, догляду за дітьми, хворими і людьми похилого віку, фотографування, ремонту квартир, приготування їжі, прання білизни, ремонту взуття, швейних і трикотажних виробів, виробів текстильної та шкіряної галантереї, металевих виробів фізособами-підприємцями, які провадять господарність (крім осіб, які вибрали спрощену систему оподаткування) і не використовують працю найманих осіб	–	П. 11
5	Надання послуг бібліотеками	500 000*	П. 13
6	Надання обрядових послуг релігійними організаціями		П. 14
* Граничний обсяг для одного СГ.			
** Граничний обсяг на один структурний (відокремлений) підрозділ (пункт продажу товарів/надання послуг).			

1	2	3	4
7	Надання послуг у салонах на залізничному, морському, річковому та повітряному транспорті згідно з Переліком № 105	–	П. 15
8	Надання ритуальних послуг за умови, що розрахунки здійснюються вдома у замовника	–	П. 21
9	Надання послуг СГ на території сіл і селищ міського типу, яким згідно із Законом № 56 надано статус гірських	500 000*	П. 22
10	Надання медичних послуг виїзними бригадами і медичне обслуговування вдома у замовника		П. 23
11	Надання послуг: – з видачі дозволів на вилов риби і полювання (ліцензія, відстрілювальна картка); – газо-, водо- і теплопостачання, водовідведення в селах за умови проведення розрахунків вдома у споживача	–	П. 25
* Граничний обсяг для одного СГ.			